

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 1

Februar 2016

Årgang 51

“Kaktus og andre sukkulenter” udkommer 3 gange årligt i februar, juni og oktober måned, som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Ellen Christensen, Løvsangervej 9, DK-5700 Svendborg, tlf. 2625 6840

E-mail: emko@christensen.mail.dk

Tryk : LaserTryk.dk A/S P. O. Pedersens Vej 9, DK-8200 Århus N

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december.

Årskontingent: Digitalt medlem DKK 75,-. Traditionel incl. papirblad DKK 175,-.

Vedr. indbetaling, se nederst på denne side. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af artikler og annoncer:

Termine für Anzeigen: Terms for advertising:

1. januar, 1. maj, 1. september.

Annoncepris: 1/8 side DKK 100,- 1/4 side DKK 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 side

DKK 100,- 1/4 side DKK 200. - Price for ans: 1/8 page DKK 100,- 1/4 page DKK 200,-

Hilsen fra redaktøren

Godt nytår til alle!

Vi kommer vidt omkring denne gang, så jeg håber der er lidt for enhver smag.

Indledningsvis får vi lidt mere at vide om NKS's nye kasserer, men straks derefter tager vi et kvantespring og hører om forholdet mellem skildpadder og kaktus. Det er måske tættere, end vi lige går og tror. En tur eller to tilbage til “gamle” dage er der også blevet plads til, og så er der jo et af årets højdepunkter - invitation til Årsmødet. Sæt allerede nu kryds i kalenderen d. 27. og 28. august.

Endelig er der en artikel om langtidsholdbare blomster, samt en henstilling til hvordan vi forhåbentlig kan bevare vore elskede kaktus og sukkulenter på deres naturlige voksesteder i naturen. Selvfølgelig med håbet om, at vi fortsat kan glæde os over dem hjemme i vore egne stuer og drivhuse.

Der er rigeligt at læse, så gå blot i gang, mens I venter på at foråret skal bryde frem.

God fornøjelse!

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.nordiskkaktusselskab.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Erik Holm, Helgesvej 11,
7400 Herning. Tlf. 9712 3282 og 2665 4832.

Sekretær: Finn Larsen, Salbyvej 17,
4600 Køge. Tlf. 2252 3208

Kasserer: Rolf Hohlweg,
Nederste Torpenvej 29, 3050 Humlebæk
Tlf. 3020 1175

Fælles E-mail til hele NKS bestyrelse:
nordiskkaktusselskab@gmail.com

Øvrige funktioner:

Webmaster:

Finn Larsen

E-mail: nordiskkaktusselskab@gmail.com

Indbetaling af kontingent:

Danske medlemmer:

Regnr. 1551 Kontonr. 6578713

Udenlandske medlemmer:

Swift: DABADKKK

IBAN: DK4930000006578713

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Forsiden:

Indtil for nylig troede jeg vi havde en *Stapelia grandiflora*, men jeg er kommet i tvivl efter jeg har stiftet bekendskab med Flemming Bartigs billeder af samme plante. Måske nogen kan hjælpe mig med det rette navn. Under alle omstændigheder er jeg glad for den og det er vigtigt for mig.

Foto: Ellen Christensen

Formanden har ordet

og kameraet

Godt nytår til alle!

Når jeg ser tilbage på jubilæumsåret 2015, er det med tilfredshed. 1000 tak til alle for god opbakning.

Jeg håber, at I er blevet inspireret til at deltage aktivt i foreningslivet. Det er trods alt det, der er cremen på den kage, der hedder NKS, og husk: den bliver man ikke fed af ... kun rigere.

Den smule vinter på godt og vel en uge, som vi har haft til nu, kommer man vist også over uden at sprænge varmebudgettet. Jeg er sådan set mere bekymret for disse perioder med voldsom vind, men indtil nu har mit drivhus da klaret sig fint. Mit midlertidige presenning-drivhus røg til gengæld langt ned i baghaven under en af stormene og stod ikke til at redde. Skidtpyt - det var jo bare midlertidigt, og det var for længst tømt for planter.

Om ikke så længe kan vi begynde at mærke foråret. Det kommer tidligt, hvis du har drivhus. Vær ikke bange for at gå tidligt i gang! Du behøver jo ikke at vande rigtigt. Så snart knopperne begynder at pible frem, kan planterne sagtens klare forstøvet vand på en lun dag, men de skal selvfølgelig ikke være våde, når nat-

tekulden kommer. Her sidst på vinteren og i det tidlige forår kan du også sagtens potte om. Faktisk er ompotning for de nye rødder

kommer en rigtig god ide. Den nye jordblanding bør nok være lun, så tag den eventuelt ind i huset dagen før brug.

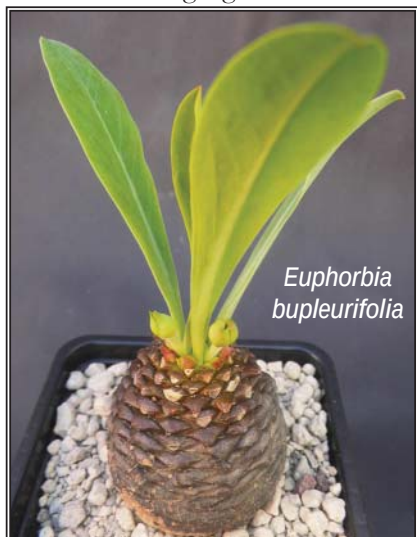
Jeg vil gerne opfordre til at være aktiv i lokalkredsene og - ikke mindst - til at danne nye kredse, hvor der er basis for det. Her og nu bør der være grundlag for at lave en Sydjylland/Fyn-kreds. Bestyrelsen hjælper gerne for eksempel med råd, vejledning eller måske et lille beløb til at booste starten.

Vi har første annoncering af årsmødet med allerede nu, men husk at det er tilladt at byde ind på arrangementet, hvis I ønsker det. Der er i øvrigt guf på foredragsdelen, da Finn allerede har besøgt Peru og snart tager til Mexico. Smagsprøver på hans fotos har kunnet ses på facebook siden siden nytår.

Måtte I alle få et fantastisk kaktusår med masser af blomstring og trivsel i drivhus og vindueskarm.

NB: *Neoporteria rapifera* og *Euphorbia bupleurifolia* er fra min egen samling.

Erik Holm

Gammelt medlem, ny kasserer

Tekst og foto: Rolf Hohlweg

Da jeg på årsmødet i sidste sommer blev valgt som ny kasserer og Peer's efterfølger var der en i salen, der spurgte "hvem er Rolf?" Jeg kunne ikke se, hvem det var, der spurgte, og pågældende fik ikke et svar på stedet. Der bød sig ikke rigtigt en lejlighed senere, men så kan jeg måske indhente det forsømte nu.

Jeg bor med min hustru Ulli i Nordsjælland og har været medlem af NKS og Sjællandskredsens siden 1999, men min interesse for kaktus og andre spæn-

Foto 2. *Echinocactus grusonii*

dende sukkulenter har nok for længst haft 50 års jubilæum og startede allerede i min skoletid i Nordtyskland.

Min første erfaring med kaktus var egentlig en blandet affære. Min mor forærede mig på et tidspunkt, jeg var nok 11 eller 12 år, en *Opuntia microdasys* var. *albispina*, som hun præsenterede for mig som "Mickey Mouse Cactus". Den så jo meget nuttet ud med sine hvidprikkede ører og fik en æresplads på mit skrivebord, et godt stykke fra vinduet! Men jeg lærte hurtigt, at man ikke skal røre ved den, efter jeg havde fået hele bundter af glochider i fingrene. Senere viste det sig, at de næste "ører" der voksede ud blev til kedelige blege og tynde stængler. Inden jeg havde fattet, at det skyldtes mangel på lys kom der også ubudne gæster i form af uldlus til. Det var så det, jeg smed den ud.

Nu var jeg og er stadig en meget nysgerrig og stædig natur, så da jeg så, at en skolekammerat havde en lille *Mammillaria bocasana*, der faktisk

Foto 1. *Oreocereus celsianus*

Foto 3. *Mammillaria* sp.

blomstrede flittigt var jeg solgt. Der skulle eksperimenteres lidt mere.

Så da jeg i en blomsterbutik så en pose kaktusfrø, der ifølge billedet på posen burde blive til et fantastisk flot udvalg af blomstrende kaktusser i alle tænkelige farver og former, købte jeg den straks. Frøene blev sået i almindelig pottemuld og efter 2 uger viste sig de første bittesmå grønne kugler. Jeg var henrykt og ventede med spænding på den videre udvikling. Nå ja, jeg må

indrømme at de fleste aldrig kom ud over babystadiet, men ganske få overlevede og tre stykker har jeg endnu! Det er en *Oreocereus celsianus* (foto 1), en *Echinocactus grusonii* (foto 2) og en ikke sikker bestemt *Mammillaria* (foto 3) af en slags. De er ikke vokset så meget, som de kunne have gjort med den altid helt rigtige pleje, som de bestemt ikke fik, men de nægtede at dø og har fulgt mig igennem ca. ti flytninger i Tyskland og Danmark. Samleriet holdt sig på et meget beskedent niveau i lang tid, og først da min hustru og jeg købte hus kom der mere fart på sagen. Jeg syntes, at det er mest spændende at så selv og på denne billige måde voksede samlingen støt. Vi havde også et lille drivhus og det gav helt andre muligheder.

Jeg fandt ud af, at der var en forening for kaktus og andre sukkulenter og jeg meldte mig straks ind. Her kunne man endelig møde andre mennesker med samme interesse, og som man kunne dele erfaringer og gode ideer med.

Jeg har egentlig aldrig været ret systematisk i min opbygning af plantesamlingen, men jeg holder især af *Mammillaria*. Udover kaktus har jeg også altid samlet på en blandet flok af andre

Foto 4. Nærbillede af blomster og knopper på *Brighamia insignis*

Foto 5. Den flotte blomstrende *Brighamia insignis* pynter i stuen

sukkulenter, især *Euphorbia*, men også *Agave* og *Aloe* plus flere andre. Ved en af Sjællandskredsens julefrokoster erhvervede jeg en *Brighamia insignis*, også kendt som Hawaiipalme, en endemisk art fra Hawaii øerne, der er ved at uddø på dens oprindelige voksesteder. Jørgen Damgård fra Botanisk Have sponsorerede i flere år nogle eksemplarer til julefrokostens planteauktion og jeg kan huske at de plejede at være ret eftertragtede.

Desværre virker *Brighamia* uimodståeligt tiltrækkende på spindemider, og jeg tror at ret mange af kaktusvennerne til sidst opgav at holde den i live. Mit eksemplar har næsten lidt samme skæbne, men jeg har ihærdigt sprøjtet og skyllet for at holde krybet nede. Jeg skal indrømme at den oftest så lidt ynkelig ud. Men i sidste

efterår, efter en omplantning i ret grov lavagrus og et langt sommerophold i haven begyndte den at sætte blomsterknopper for første gang. Planten stod i blomst i flere uger i oktober/november. Jeg ved ikke om dette er en særlig begivenhed, men jeg blev da meget glad og jeg vil gerne dele et par billeder af min *Brighamia* (foto 4, 5 og 6) med jer.

I skrivende stund er der ikke meget der blomstrer hjemme hos mig udover nogle orkideer, som jeg også holder meget af. Men jeg glæder mig allerede nu til foråret, når jeg skal se alle mine kaktus vågne af deres vinterhi.

Foto 6. Blomst og mange knopper i *Brighamia insignis*

Landskildpadder og kaktus i forenelighed.

Tekst og foto: Janni Albrechtsen

I min verden er det sådan, at har man landskildpadder, så har man også kaktus. De er forenelige ligesom blommen og ægget, som siruppen og pandekagen og ikke mindst passer de sammen som fod i hose.

Skildpadderne:

Vi har holdt landskildpadder i mere end 20 år efterhånden, og som de fleste skildpaddeholdere startede vi op med ganske små skridt. Min mand Thomas havde en russisk landskildpadde med sig, da vi flyttede sammen i lejlighed. Det var en sur, gnaven sag på omkring 20-25 år, som Thomas havde haft siden, han var 5 år gammel og havde det klassiske russertemperament: ilter og arrig. De første 7 år boede vi i lejlighed, og her blev Axel, som russeren hed, holdt i et akvarie, der nok ikke lige var så stort, som det egentlig burde have været, men vi vidste jo ikke bedre, og sådan havde han jo altid gået. Heldigvis blev vi dog klogere med årene, og da vi flyttede i hus, fik Axel sin første rigtige skildpaddegård.

Vores første udendørs skildpaddeanlæg målte vel omkring 1,5 x 1,5 meter og var bygget op af et almindeligt stakit, som blev placeret i havens mest solrige plet, hvor Axel så kunne gå og hygge sig om sommeren.

Et af havens første anlæg.

Det var enkelt og til at have med at gøre, og hvor vi før havde boet i lejlighed, hvor udeanlæg var udelukket, var det rart at kunne tilbyde skildpadden bedre forhold.

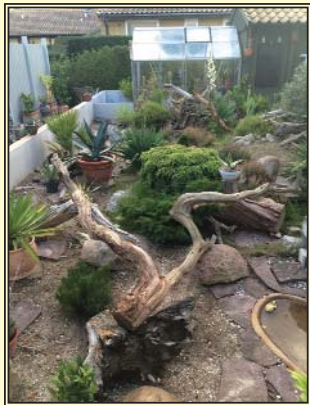
Men ét dyr er sjældent nok, hvilket jeg tror de fleste i hobben nok kan nikke genkendende til, så der gik ikke lang tid før vi købte yderligere to russere, men da den ene af de to nye viste sig at være en han, som ham vi havde i forvejen, måtte vi desværre tage beslutningen og sælge ham, da mange landskildpaddehanner ikke kan enes. Skildpaddehanner og især russerhanner er ekstremt territoriale, og vi ville ikke risikere åben krig, hvor kun den stærkeste overlever. Det kunne vi jo ikke byde den stakkels skildpadde. Så han røg videre til nogle søde mennesker, der kunne give ham gode og ordentlige forhold.

De to tilbageværende russiske skildpadder, Axel og hunnen Woody, måtte dog også deles op, så hun ikke skulle dø af stress, da hannerne ud over at være meget kamplystne også er nogle værre skørtejægere, og vi vidste, at hun ikke ville få et øjebliks fred fra ham. Anlægget blev udvidet og delt op, for derved at sørge for at Woody kunne hygge sig i fred, kun afbrudt af enkelte besøg fra den gamle han, så hun kunne blive parret.

Anlægget blev udvidet og delt op.

Som årene gik, blev de to skildpadder ikke overraskende til mange flere og den ene sten efter den anden blev flyttet ind i anlægget og udvidelse efter udvidelse prægede vores aftener, weekender og ferier, hvilket i dag har resulteret i at vi har et stort (efter havens forhold - ca. 50 m²) udeanlæg til vores nu omkring 20 skildpadder. (se ovenfor)

Vi har forsøgt at lave anlægget så varieret som muligt, så skildpadderne har masser af muligheder for at gå på vandring og blive aktiveret af det kuperede "landskab" uden at gå konstant i ring.

Frisk foder til skildpadderne så vi har en lille have, har vi desværre ikke ukrudt nok i haven til at kunne fodre alle skildpadderne, så en to-tre gange i ugen går vi på vandring. Heldigvis har vi nogle gode enge i nærheden, og der hamstres så for mælkebøtter, vejbred, brændenælder og andet godt spiseligt ukrudt, så længe sæsonen varer. Vi samler rigeligt med ukrudt i løbet af sommeren, og det overskydende ukrudt som ikke bliver tilbudt skildpadderne, bliver så tørret og brugt til vinterfoder, som vi så kombinerer med PreAlpin til de små, der ikke kommer i vinterhi, og som regel er det tørrede ukrudt i meget højere kurs hos de små i forhold til det opblødte PreAlpin.

Der er nu noget hyggeligt ved at stå og observere en lille skildpade begrave sig selv i tørret ukrudt og høre den gaske løs.

Kaktusser:

Hvorfor så også lige kaktusser? Jo, kaktusserne kom langsomt snigende, og samtidig med at udvidelsen af skildpadeanlægget blev større, blev fascinationen af en plante, der næsten ikke er til at komme i nærheden af for menneskehænder, helt ubeskrivelig, og det blev så grobunden for en ret så stor samling som i dag består af både kaktusser, sukkulenter og caudiforme planter.

Første kaktus var en gammel sag, der blev overtaget fra svigerforældrene, og den næste blev købt i et havecenter. Begejstringen tog hurtigt over, og at man kan fascineres af en plante, der stikker så blodet flyder, kan man måske godt undres over, men ikke desto mindre er det hvad, der hurtigt skete for os. Jo mere stikkende og fæle torne vi kunne opdrive jo bedre.

Av av av!!!

En gammel fætter på 50

Mange af de kaktusser og sukkulenter, vi har i dag, er "adopteret" fra folk, der ikke længere havde muligheden for at have dem. Det er svært at sige nej til en måske 50 årig gammel kaktus, der ikke er verdens kønneste, men dog alligevel har sin charme.

Da vi bor i et lille rækkehus med sparsom plads, er kaktusser måske ikke det mest smarte at holde, for størstedelen af de arter, vi har anskaffet os, kan ikke stå ude i haven om vinteren. Når den kolde sæson nærmer sig, stiller vi kaktusserne ind under halvtaget eller ud i drivhuset, da de helst gerne skal tørre lidt ud, inden de køres væk for vinteren. Hvis jorden i deres potte er alt for våd/fugtig går de som regel til, da de meget hurtigt rådner op, når de ikke udsættes for daglig sollys og varme.

Nederst til venstre og herover:
Drivhuset for enden af anlægget
med adgang til skuret,
hvor skildpadderne går i vinterhi

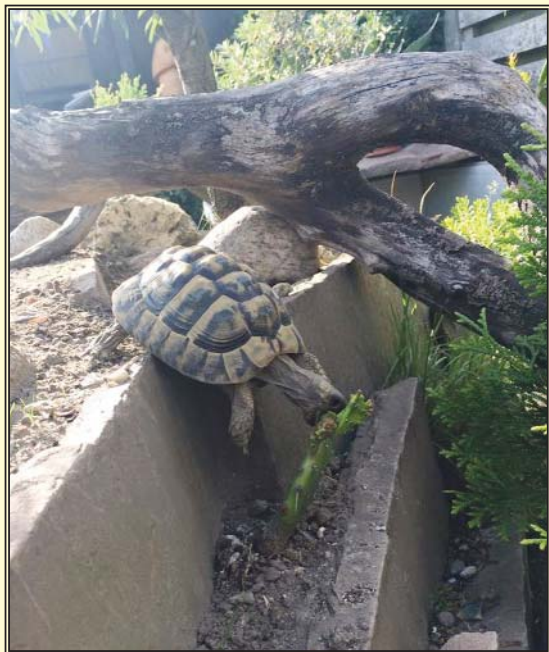
Fuldstændig ligesom med skildpadderne fandt vi ud af, at kaktusserne også skal i dvale, og til alt held havde vi muligheden for at få dem opbevaret i en stor, åben og lys garage, hvor både skildpadder og kaktusser havde muligheden for at overvintre.

Skildpadderne gik i vinterhi i et køleskab i garagen, som så senere hen måtte udvides med et ekstra køleskab. Vinterdvalen for planterne er så siden hen blevet rykket til et andet sted og vores skildpadder går nu i vinterhi i en stor palletank ude i vores skur, hvor de har direkte adgang til drivhuset, som ligger i forlængelse af skildpaddeanlægget. Det fungerer rigtigt godt kun at skulle styre hvornår der åbnes/lukkes for adgangen til enten drivhus/hikasse i skuret eller for drivhus/udeanlæg.

Forenelighed:

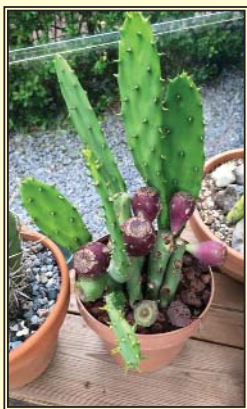
Skildpadderne går ikke af vejen for en kaktus, selv ikke dem med meget store torne, og de æder gladelig, hvad de kan komme i nærheden af, når det drejer sig om kaktus eller sukkulen-

ter. Derfor planter vi meget få af vores kaktus direkte ud i skildpaddeanlægget, men har de fleste af dem stående rundt omkring i diverse krukker.

Max vover sig ud over kanten.

Vi har dog valgt at nogle af kaktusserne udelukkende bruges til at fodre skildpadderne med, og "moderplanterne" skyder lystigt hver sæson med nye skud til brug for fodring. Det er de nemme *Opuntia* kaktus der har fået det ærefulde job at sørge for lidt lækkerier til skildpadderne.

Moderplanter

Kønne er de jo ikke, men så er det godt, at man har en solrig baghave, hvor de kan stå og passe sig selv.

De flade *Opuntia* og særligt opuntia-frugterne er populære hos skildpadderne, og når der serveres opuntiafrugter er der gerne kamp om dem.

2 skildpadder kæmper om 1 stk. opuntiafrugt, fra en *Opuntia vulgaris*

Pladerne (skuddene) på *Opuntia*-kaktussen er store og flade, og mange af dem findes uden for mange glochider, (glochider er de små stikkende fimrehår der sidder i udmundingen af areolen, hvor tornene er placeret på kaktussen) og er derfor mere velegnet at fodre med, men det er nok mest for ens egen skyld frem for skildpaddens skyld.

Glochider og areoler

Vi har set hvordan en kaktus der næsten kun består af torne er blevet næsten ædt op af skildpadderne, og at kaktus med mange glochider ikke synes at genere skildpadderne. Igen så er det nok mere for vores egen skyld, at vi sørger for at fodre med *Opuntia*, der ikke er for stikkende. Hvordan de så undgår at stikke sig, er ubegribeligt, men det lykkes altså for dem.

Parodia mueller-melchersii.
(tidl. *Notocactus roseiflorus*)

Vi er blevet spurgt af mange, hvad vi dog i alverden vil med alle de stikkende bæster, og vores svar har altid været det samme: "Fordi det er sjovt, og ikke mindst fordi de fleste kaktus er ualmindeligt smukke, når de blomstrer".

Og interessen for skildpadderne har bare altid været der. At skildpadder og kaktus så fungerer så godt sammen, er jo bare et gevaldigt plus for os, og ingen af os kunne forestille os at have det ene uden også at have det andet.

Opuntia phaeacantha

En del af vores skildpadder-samling.

Invitation til NKS årsmøde d. 27. - på Dalum Landbrugsskole

NKS indbyder hermed alle medlemmer til årsmøde 2016. Årsmødet og generalforsamlingen afholdes lørdag den 27. august på Dalum Landbrugsskole i Odense med mulighed for overnatning til søndag den 28. august

Alle medlemmer af NKS er velkomne til at møde frem til generalforsamlingen uden at skulle deltage i det øvrige arrangement. Hvis man kun deltager ved generalforsamlingen er dette selvfølgelig gratis.

Vi har igen i år valgt at give en særlig rabat til de medlemmer fra Sjælland og Sverige, som skal krydse Storebæltsbroen. NKS giver en rabat pr. deltagende bil, som svarer til den ene brobillet (kr. 235,-) En forudsætning for at opnå rabatten er selvfølgelig, at du er betalende deltager ved arrangementet. Kassereren i NKS vil dog blive særlig glad, hvis man fra Sjælland kan arrangere samkørsel.

(Rabatten udbetales efter årsmødet)

Som sædvanlig vil der være plantesalg ved årsmødet, og jo flere planter på salgsbordene jo bedre. Derfor opfordres alle deltagere til at medbringe overskudsplanter til salg, hvad enten du har mange eller kun få. Der vil også være adgang til plantesalget for interesserede, som ikke er medlem af NKS.

Hvis du er nyt medlem af NKS og ikke før har deltaget i et årsmøde, så er her en superchance for dig. Du kan få en hyggelig snak med os kaktusnorder og få råd og vejledning om alt indenfor kaktus- og sukkulentområdet og tillige erhverve spændende planter til en meget fornuftig pris.

Endvidere er der spændende foredrag. I år har du mulighed for at høre foredrag af sekretær Finn Larsen, som har tilbragt en del af vinteren under sydamerikanske himmelstrøg.

Tid og sted:

Lørdag den 27. august 2016
Dalum Landbrugsskole i Odense
Landbrugsvej 65, Hjallese, 5260 Odense S.
Telefon: 66 13 21 30
<http://dalumls.dk> . Mail: tr@dalumls.dk

Tilmelding:

Bindende tilmelding
senest lørdag den 6. august 2016 til:
Sekretær Finn Larsen Tlf.: 22523208
e-mail: nordiskkaktusselskab@gmail.com
Husk også at fortælle, hvor mange meter salgsbord du vil have, hvis du skal sælge planter.
Meddel også, hvis du skal have vegetar- eller diætmenu.
Hvis du holder åbent hus om søndagen for de hjemfærende fra årsmødet, må du meget gerne skrive det på tilmeldingen.

Priser:

Angiv tydeligt, hvad din indbetaling dækker af punkterne nedenfor:
Utroligt, men prisen er stadigvæk den samme som i 2014!
Kun DKK 535,- pr. person, hvis man kun deltager lørdag.
Hvis du også vil overnatte, er prisen for deltagelse lørdag samt overnatning i delt dobbeltværelse 985,- DKK pr. person.
Overnatning i enkeltværelse koster 1.095,- DKK pr. person.
(Sengelinned er inkluderet i prisen)
Ost og rød vinsarrangementet lørdag aften er selvfølgelig valgfrit, men er man interesseret i at deltage er dette også gratis i år.

28. august 2016

kole

Betaling:

Ved tilmelding - eller senest lørdag den 6. august 2016 indbetales deltagergebyret på nedenævnte konto:

Danmark:

Regnr. 1551 og Kontonr: 6578713

Sverige og Norge:

Danske Bank, Holmens Kanal 2-12, DK-1092

København K.

SWIFT: DABADKKK

IBAN: DK4930000006578713

HUSK:

I Sverige og Norge skal indbetaler betale alle bankgebyrerne.

Eller billigere - med

PayPal til: nordiskkaktusselskab@gmail.com

I Norge og Sverige skal du tilføje 50,- NOK eller SEK til gebyr for valutaomregning til Paypal.

Et lille udsnit af de planter vi kunne købe på årsmødet i 2015

Program for Årsmødet 27. - 28. august 2016.

Lørdag den 27. august 2016:

Kl. 10.00-10.30: Registrering samt opstilling af planter. Her serveres som vanligt kaffe og ostemad.

Kl. 10.30-12.00: Generalforsamling med dagsorden ifølge vedtægterne.

(Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 1. august.)

Hvis generalforsamlingen afsluttes tidligere end forventet, kan salgsplanterne beses indtil frokost.

Kl. 12.00-13.00: Frokost/lunch + 1 øl eller 1 vand.

Kl. 13.30-15.00: På besøg hos kaktussamlere i Sydamerika.

Kl. 15.30-17.30: Planteralg, også for ikke-medlemmer. Der sælges fortsat keramikpotter (kun til medlemmer) til 155,- DKK pr. stk.
Kaffe og kage

Kl. 18.00-19.30: 2-retters middag + 1 øl eller 1 vand. Vin er for egen regning.

Kl. 19.30-21.00: Finn Larsen holder foredrag om sydamerikanske kaktusoplevelser.
Kaffe + hjemmebak.

Kl. 21.00-??: Ost og rødvinarrangement + socialt samvær.

Søndag den 28. august:

Morgenbuffet og hjemrejse for dem, som har valgt at overnatte.

Værelset skal forlades senest kl. 9.00

Åbent hus søndag: Dette meddeles på mødet.
Vi glæder os!

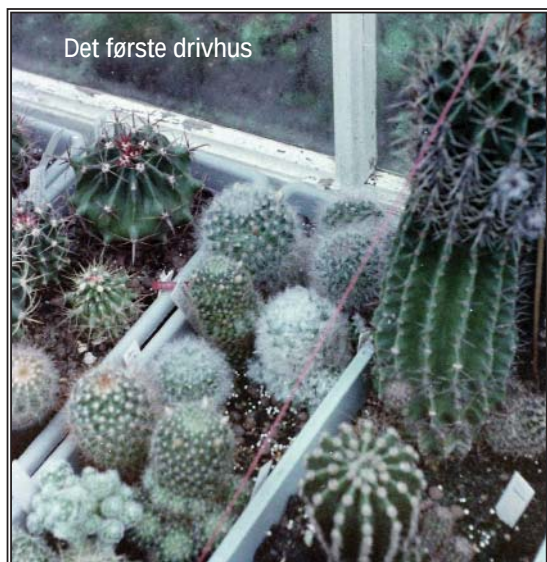
Bestyrelsen i NKS

Min start med Kaktusser Del 1

Tekst og foto: Elo Mortensen

Den første vindueskarm

Det første drivhus

Kaktus frit udplantet i haven

Jeg har altid kunne lide naturen, at se på alt hvad der sker i den. Jeg flyttede til et værelse i Stege i 1977. Engang jeg var ude at handle, så jeg en kaktus til salg, der var flere, men blandt dem var en *Rebutia* med knopper. Den blev købt og det blev til lidt flere som blomstrer, og snart var mine vinduer fyldt. En dag jeg var hjemme, kom min mor med Familie Journalen, hvor der var et stykke med Otto og Martha. Der stod om kaktusser og ved siden af var der en hel del billeder. Der stod også, at der var en forening om kaktus og sukkulenter. Der var også lidt om at passe dem. Så jeg måtte jo melde mig ind. Jeg fik nogle blade om kaktusser og hvordan de skulle passes, og hvordan man sår dem. Så var man solgt.

Bent Jørgensens gartneri i Vallengsbæk, hvorfra jeg hentede mange af mine første kaktus

Da vi købte hus i 1979 var alle vinduer hurtigt fyldt på med planter. Så blev planterne sat ud i haven i et lille hus af gamle vinduer, men kom ind om vinteren. Det blev lettere, da vi fik bygget drivhuse. I 1981 byggede vi et drivhus op ad huset så vi kunne gå lige ud i det. Det var ca. 15 m². Der blev brugt meget tid i det når jeg var hjemme. Det blev også brugt da vi fik vores datter, fordi hun fik gulsot. Vi fik hende med hjem, men skulle komme til kontrol på sygehuset. Min kone tog datteren i en lift med en ble

over og gik så ud i drivhuset. Gulsoten var væk da vi skulle til kontrol. De undrede sig på sygehuset, men vi fortalte, hvad vi havde gjort, og det syntes de var godt. Der er jo nogle som har mødt hende til Havens Dag i København, og set at hun har det godt i dag. Så et drivhus kan bruges til mange ting.

Vi var også til åbent hus hos Otto og Martha og talte og mødte en del andre som også samlede på kaktus. Så lærte man en del og så hvordan de andre gjorde. En af dem var Peter Brandt Pedersen, som ved meget om planter. Jeg har lært en hel del af ham. Det lille drivhuse blev fuldt.

På besøg i
Otto og
Marthas
drivhus

Det har været omkring 1980-81. Da måtte vi tage bus og tog og bus for at komme ind til København og se deres planter. Det var noget af en dagsrejse dengang. Vi fandt det og der var en del folk. Vi havde læst om dem, men vi kendte dem ikke. Vi blev vist rundt af Martha, som jeg havde talt med i telefon og så drivhuset.

Der var planter til salg, jeg købte en og har den endnu, *Carnegiea gigantea*.

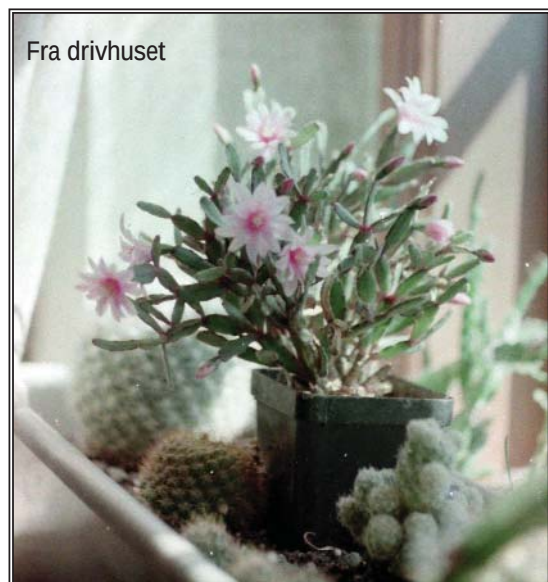
Et foto uden lugt

Vi har også haft besøg af Haveselskabet en dag da de havde åbne haver i vores område.

Fra drivhuset

Som en del af jer jo ved tager jeg mange billeder, og når jeg så sidder og scanner de gamle billeder, så finder jeg mange gamle foto fra dengang jeg startede og fra alle de år der er gået. Billederne her er kun et lille udpluk, men de viser nogle af de planter, som var starten på den samling jeg har i dag.

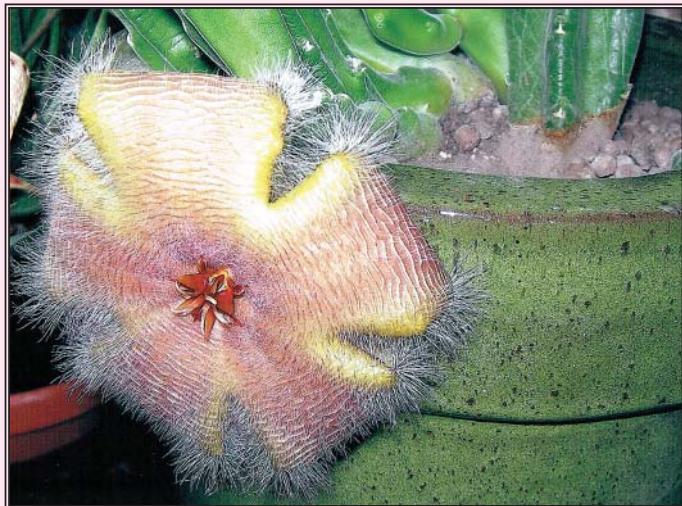
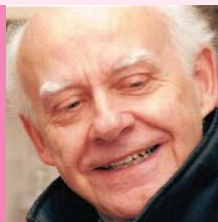
Fra drivhuset

Fra drivhuset

Stapelia grandiflora - en evighedsblomst?

Tekst og foto: F. Bartig

Stapelia grandiflora-blomst - mindst 3 uger gammel!

Jeg har ikke tænkt over det før. Jeg har i årevis haft en *S. grandiflora*-klon stående, som har glædet mig med mange blomster. På grund af flytterod gennemlevede alle mine planter (de som overlevede) en meget uheldig overvintring mellem 2014 og 2015. *Grandiflora*-klonen var blandt de overlevende, og i slutningen af juni må det have været, bemærkede jeg en fin, stor knop. Den åbnede sig i begyndelsen af juli, og det ærgrer mig, at jeg ikke noterede datoen. Jeg nød blomsten i et par dage, og så tog jeg i sommerhus. En uge efter kom jeg tilbage, og med tilfredshed men ikke specielt overrasket konstaterede jeg, at blomsten stadig sad og så fin ud dér, hvor jeg havde forladt den. En uge senere vinkede jeg atter farvel til blomsten og dampede ud i sommerlandet. Sommer og sommer ikke sandt; storm, kulde og voldsom regn - oktobervejr i juli måned. En uge senere var jeg tilbage i Viby, og dér tog *grandiflora*-blomsten imod mig med et udseende, som var den sprunget ud et par dage tidligere. Det var først

hér, jeg begyndte at undre mig. 3 dage senere stod blomsten lige saftspændt og strunk. Så fandt jeg mit kamera frem og fotograferede den - datoen var 31. juli.

På dette tidspunkt må blomsten altså have været et sted mellem 3 og 4 uger gammel. Jeg har stadig i frisk erindring en *Piранanthus atrosanguineus*-blomstring, som jeg i øvrigt fortalte om her i bladet. Blomsten hos dén art holder i mindre end ét døgn. Nu må man jo forvente, at selektionen sikrer, at de forskellige arter udvikler en blomstringsvarighed, som svarer til artens behov - altså hvorfor denne forskel?

Det kunne være interessant at vide.

Stapelia grandiflora-blomsten udåndede den 4. august - 4 uger gammel (mindst)!

PS.: Ovenstående tekst er sendt til redaktionen sidst på sommeren lidt før vort årsmøde, i forbindelse med hvilket redaktøren gjorde mig opmærksom på, at hun og Michael havde en rigt blomstrende *grandiflora* stående, hvis blomster holdt en uge - højst! Dette undrede mig naturligvis, og jeg begyndte at hælde til den opfattelse, at det forløb, jeg har beskrevet ovenfor, var noget abnormt og dermed ikke videre interessant. Faktisk overvejede jeg at bede Ellen om at kassere teksten.

Imidlertid skete der det, at min *grandiflora* først på vinteren udviklede et antal nye knopper, af hvilke 3 stykker, mod min forventning, klarede skærene, og nu var det så spændende at se, hvor længe blomsterne kunne holde sig åbne, medens de ventede på at blive bestøvet (hvad de jo ikke bliver på min altan). Alle 3 holdt sig tem-

Stapelia grandiflora - blomster fra efteråret 2015
Den visne blomst neden for potten
er Metussalem fra juli måned

melig længe, men der var betydelig spredning over feltet. Den først udsprungne holdt skansen i 28 døgn. Nummer 2 holdt i 43 døgn (!) og lukkede sig som den sidste d. 18. december. Nummer 3 tabte pusten efter 22 døgn. Forskellen på min klon og klonen i Svendborg hos Ellen og Michael er markant - og i modsætning til hvad jeg oprindeligt mente - interessant! Umiddelbart ville man nok først gætte på, at forskellen

kunne skyldes tilstedeværelsen af langt færre bestøvere i det område, hvor min klon findes, end dér hvor Ellens og Michaels vokser. En hypotese, det ville være spændende at få testet. Det lader sig naturligvis kun gøre, hvis Ellen og Michael og jeg kan levere vore respektive planters GPS-koordinater. Det kan vi ikke - desværre.

Redaktørens kommentarer:

I forbindelse med Flemming Bartigs langtidsholdbare *grandiflora* overfor redaktørens rigtblomstrende, diskuterede vi på årsmødet om jeg egentlig ejede en *grandiflora* eller om det var en anden art. Flemming har derfor været i bøgerne og har sendt mig denne info om forskellen på *S. grandiflora* og *S. gigantea*. Jeg synes alle medlemmer skal have del i den.

Indledningsvis hævdede Flemming, at forskellen kunne afgøres ud fra knoppens form. Hos en *grandiflora*, hævdede han, er knoppen nærmest æg-formet med afrundet spids. Se foto på næste side. Han har imidlertid engang (i Den Gamle By i Aarhus, hvor man har et gartneri) set en

Redaktørens rigtblomstrende *Stapelia*. Om det er en *Stapelia grandiflora*, vides ikke med sikkerhed. Jeg tvivler efter at have sammenlignet dem med Flemmings billeder. Foto: Ellen Cristensen

plante, som var etiketteret *Stapelia grandiflora*, og den havde forholdsvis spidse knopper. At planten næppe var fejlbestemt fremgik af de meget kraftige og høje stængler, som også er karakteristiske for *grandiflora*'en.

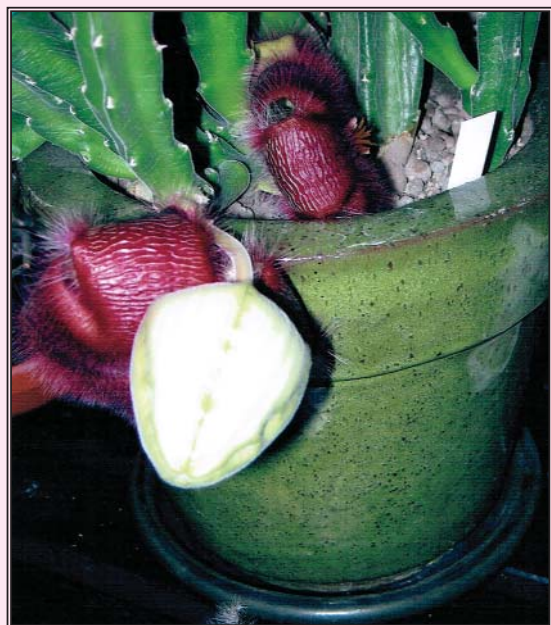
Hos P. Bruyns fremgår det at de nomenklatoriske forhold omkring *grandiflora*'en kan forekomme ret forvirrende - og det er jo ikke noget nyt. Bruyns opererer med 2 varianter: *Stapelia grandiflora* var. *grandiflora*, som typisk har knopper med afrundet spids (denne form omfatter 2 tidligere beskrevne former *S. senilis* og *S. flaviviridis*), og *Stapelia grandiflora* var. *conformis*, som har knopper, der er langt mere tilspidsede.

Flemming mener, at man næsten altid kan kende en *grandiflora* på de usædvanligt kraftige

Stapelia gigantea-knop med snoet spids.

I højre hjørne en *Stapelia clavicorona* - den er ikke så stor, men den er fandens dejlig, og hvad den mangler i størrelse har den i duft: den stinker som en hundelort.

Stapelia grandiflora med en knop, der er æg-formet og med afrundet spids

og høje stængler. Stænglerne på hans plante er godt 40 cm høje.

Grandiflora betyder, som bekendt, storblomstret. Men *grandiflora*-blomster er rene dværge sammenlignet med blomsterne hos *Stapelia gigantea*. Til gengæld er *gigantea*'ens stængler nærmest ynkelige at se på sammenlignet med *grandiflora*'ens ditto. Han har altid syntes at *S. gigantea* burde have heddet *S. grandiflora*, og *grandiflora*'en burde have heddet *S. gigantea* - det ville være mere logisk.

Flemming har medsendt billede af en *gigantea*-knop. Den er endnu ikke helt klar til at åbne sig - den bliver større endnu. Men den er fantastisk flot og den er spids! Faktisk er den snoet i spidsen som en proptrækker. Han har hos Peter Bruyns og hos John Pilbeam læst, og det må man jo tro på, når de skriver det, at *gigantea*-blomsten kan blive 40 cm fra spidsen af ét kronblad til spidsen af det modstående. Det lyder voldsomt. Han har haft adskillige genetisk forskellige *gigantea*-planter i blomst, men har "kun" kunnet måle 25 cm på sine planter. Det er stadigvæk en imponerende stor blomst.

Minder fra gamle dage

Tekst og foto: Hans Keil

Hans Keil har i sit arkiv fundet et vigtigt billede, som burde have været med i jubilæumsbladet sidste år:

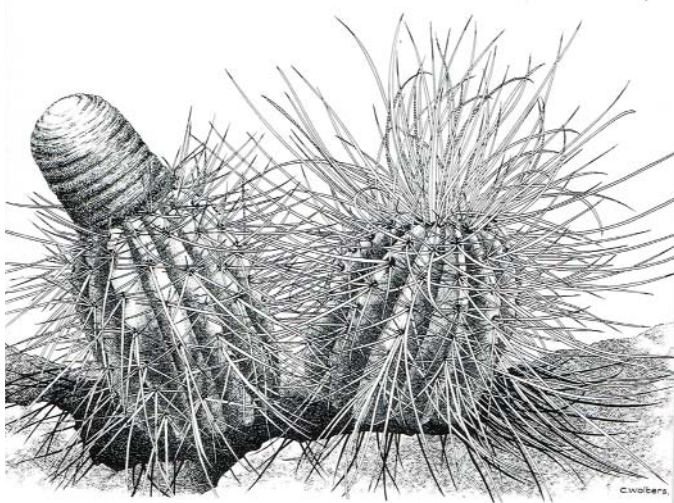
Fra vort årsmøde 1985 i Viborg hvor Carla Wolters fra Holland var med (den unge dame med armene over kors). Vi kendte hende (og hendes billeder) fra Hollandsturene i 1980'erne! Den unge mand til venstre for Carla er forresten Peter Brandt Pedersen

Tegningerne herunder er blot et lille udvalg af nogle af de tegninger, som Carla Wolters gav os lov til at bruge i bladet. Disse to prydede forsiderne i henholdsvis juli 1985 og oktober 1984.

Thelocactus hexaedrophus

Melocactus longispinus

Tekst: Michael Nielsen
Foto: Ellen Christensen

Omkring en tredjedel af alle verdens kaktusarter er truede

Mange af os er godt klar over, at kaktus er en plantefamilie, som er truet. Vi ved det, fordi kaktus er anbragt på CITES-listen og er underlagt Washington konventionen. Derfor kan vi ikke bare købe kaktus uden for EU og tage dem til Danmark uden speciel tilladelse.

Men nu viser en meget stor undersøgelse publiceret under IUCN, at 31 % af alle kaktusarter er truet af udryddelse. Det placerer kaktus blandt de mest truede taxonomiske grupper, vurderer *IUCN Red List of Threatened Species* mere truet end pattedyr og fugle:

- 63% Koglepalmer
- 41% Frøer og padder
- 34% Nåletræer
- 33% Koralrev
- 31% Kaktus
- 25% Pattedyr
- 13% Fugle

Årsagen skyldes primært et stigende pres fra menneskelig aktiviteter, hvor mere end halvdelen af verdens ca. 1.480 kaktusarter udnyttes af folk. Den illegale handel med levende planter og frø til havebrug og private samlere er den primære trussel for kaktus og påvirker 45 % af de truede arter. Andelen af handel med vilde dyr og planter er ifølge IUCN langt større, end man tidligere troede og giver anledning til bekymring. Det drejer sig ikke kun om jagt på næsehorn og elfenben. Derfor skal indsatsen på den illegale handel styrkes gennem CITES.

Andre trusler for kaktus inkluderer kvægbrug, som påvirker 30 % af de truede arter og mindre landbrug, som påvirker med 20 %. Dertil kommer inddragelse af områder til ny boligbebyggelser etc.

Kaktus er en af de vigtige komponenter i den "Nye Verdens" tørre økosystemer og er vigtig for overlevelsen af mange dyrearter. De leverer kilden til føde og vand for mange arter som hjorte, kaniner, prærieulve, øgler og skildpadder, som derefter hjælper til med at sprede frøene. Kaktusblomster giver nektar til kolibrier, flagermus, bier og andre insekter, som derved bestøver blomsterne.

Kaktusarter bliver mange steder anvendt af folk i forbindelse med havebrug, men anvendes også til føde og medicin. Deres frugter og stængler har en stor næringsværdi specielt i landbrugsområderne. Mange ved at frugten fra *Opuntia* er spiselig, men er ikke bekendt med at roden fra *Ariocarpus kotschoubeyanus* fra Mexico kan anvendes mod betændelse.

Ariocarpus kotschoubeyanus var. *elephantidens*

Handel med kaktusarter på internationalt plan er ofte illegal. Op mod 86 % af de truede kaktus indsamles fra vilde populationer. Europæiske og asiatiske samlere er de største aktører på det illegale marked. Årsagen er primært efterspørgslen efter de rigtigt sjældne arter.

Lidt positivt er der dog sket. Den illegale handel er siden 1975 blevet reduceret efter CITES fik kaktus på deres lister, men mange lande mangler stadig at tiltræde konventionen. Ligeledes overses kaktus ofte når lande planlægger at bevare naturområder, da de tørre områder ikke er så "populære".

Derfor er det godt, at man nu sætter fokus på truslen på kaktussernes overlevelse.

Ariocarpus bravoanus

Efterskrift.

Det er altid dårligt, når der opstår illegal handel. Årsagerne til det er ofte simple. Der er nogen, der efterspørger meget sjældne "varer". Hvis prisen er høj, vil der altid være nogen, som er villige til at finde "varen" og sælge den. Det gælder også kaktus. Det simple svar på dette er at nægte at købe illegalt indsamlede planter, så stopper det. Men er det ikke naivt at tro på det? Jeg tror, at en af løsningerne kunne være, at skabe et stort udbud af de eftertragtede arter og dermed stoppe plyndringen i naturen.

Hvis vi ser 15-20 år tilbage var *Ariocarpus bravoanus*, *Aztekium hintonii*, *Geohintonia mexicana*, *Astrophytum caput-medusae* m.fl. nyopdagede kaktus. Arter mange ville have fat i. Det betød, at nogen (østeuropæere) illegalt indsamlede dem og startede en kæmpe opformering enten via frø eller podninger. Hvem har ikke en af disse arter i drivhuset? Faktisk er det ikke tilladt, for

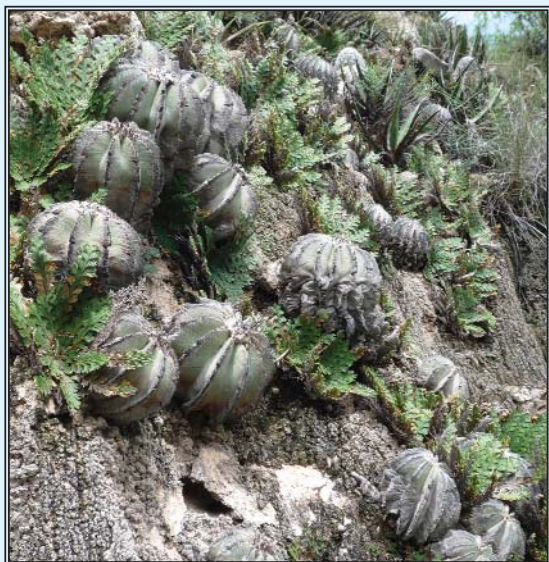
de må ikke udføres af Mexico! Det positive er, at behovet for vildt opgravede planter faldt på grund af denne opformering. Det samme vil formodentlig ske med *Aztekium valdezii*. På ELK sidste år var der masser af podede *valdezii* til salg. Det samme vil sikkert gælde fremover for *Mammillaria bertholdii*.

Derfor mener jeg, at man kan begrænse den illegale handel, ved at eksempelvis Mexico legaliserer en indsamling af en mindre mængde vildt opgravede planter og sætter dem i produktion. For min skyld kunne det godt være gartnerier i Østeuropa, da de er mestre ud i dette område.

Men lad dette være et input til en diskussion i NKS omkring dette emne.

Kilde: IUCN hjemmeside

<http://www.iucn.org/?21955/Illegal-trade-contributes-to-placing-cacti-among-worlds-most-threatened-species--IUCN-Red-List>

Aztekium hintonii og *Geohintonia mexicana*

M E D D E L E S E R

• Ønskeseddel •

Jeg søger disse bøger:

R. Grym: Lophophora (gerne på tysk)

Kaktusy Special 2 - Lophophora (engelsk)

Ariocarpus et cetera - ?

Jeg vil gerne prøve at dyrke *Stapelia*-planter, er der nogen som vil sælge stiklinger?

Venlig hilsen

Tilla Löewenhausen

Orionsgade 39 Uglev

7790 Thyholm

E-mail: silverflamethecat@gmail.com

• Søges •

Er der nogen der har frø eller løg af *Haemanthus* til salg, så er jeg interesseret? Har du andre løg-planter vil jeg også gerne høre fra dig?

Venlig hilsen

Elo Mortensen

Ålebæk Strandvej 5, Ålebæk

4791 Borre

E-mail: edmpo1@post7.tele.dk

• Ferie med kaktus og sukkulenter •

Under vores ferie på Grand Canarie, så vi denne flotte *Adenium obesum*. Den havde både blomster og frøbælg. Vi fandt den i parken ved byen Taurito. Med venlig hilsen Bent Olesen

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhligh-kakteen@t-online.de

51 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engroshandel

Bliv medlem af Dansk Orchide Klub

Medlemsbladet ORKIDEER
udkommer 6 gange årligt.
Find lokalklubbens hjemmeside
for kommende arrangementer
på www.orkideer.dk

Deltag uforpligtende i et
klubmøde i din lokale orkideklub.
E-mail: bente_kaj@mail.dk

Kaktusgartneriet

Kom og se vore mange forskellige kaktus og sukkulenter. Kig forbi på adressen:
Vejlegårdsvej 99, Vallensbæk,
eller ring i forvejen på tlf: **20 94 49 46.**

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.

Hjemmeside:
www.kaktusgartneriet.dk

1992 - 2016, 24 år med RICHTER SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg,
Germany
Tel+Fax 0049 9409 869245
e-mail: richtersukk@t-online.de

Siden 1992 med forsendelse af mexicanske og vinterhårde kaktus, Agaver, Yucca, Sedum - planter fra egne frø.
Gratis plante - og bogliste - ny udgave er udkommet.

Nye bøger:

Hochstätter(2007): The genera Pediocactus,	
Navajoa, Toumeya	90,-euro
(2007) Astrophytum (germ./ital.)	15,-euro
(2006) Ariocarpus (ital.)	12,-euro
(2005) CHOLLA	12,-euro
(2005) The genus Sclerocactus	70,-euro
(2011) Richter, I: Die Gattung Agave	
- obs, prisen er incl. forsendelse	40,-euro

Pelargonier (en verden for sig)

er andet og mere end "bare"
Dronning Ingrid.
Prøv et gratis nummer af "Pelargonie Nyt"
som udkommer fire gange om året.

Henvendelse til kasseren
Niels Ejner Carlsen på
tlf. 61740093 eller
mail: thors7@stofanet.dk

Tidligere årgange af
KAKTUS og andre sukkulenter
kan købes ved henvendelse til

Jan Hurup Hansen
e-mail: jan.hanjas@gmail.com
Pris: 15,- kr pr. stk og 50,- kr for 4 stk.

QR-kode til NKS hjemmeside

QR-kode til NKS facebook

Er der mon nogen i NKS, der ved hvor dette foto
stammer fra? Elo Mortensen er fotografen, men
han kan ikke selv huske hvor det er fra.
Billedet er 20-30 år gammelt

Indholdsfortegnelse for

“KAKTUS og andre SUKKULENTER” nr. 1/2016

Formanden har ordet - <i>Erik Holm</i>	side 3
Gammelt medlem - Ny kasserer - <i>Rolf Hohlweg</i>	side 4
Skildpadder og kaktus i forenelighed - <i>Janni Albrechtsen</i>	side 7
Invitation til NKS Årsmøde - <i>Bestyrelsen</i>	side 12
Min start med kaktusser. Del 1 - <i>Elo Mortensen</i>	side 14
<i>Stapelia grandiflora</i> - en evighedsblomst? - <i>Flemming Bartig</i>	side 16
Minder fra gamle dage - <i>Hans Keil</i>	side 19
Omkring en tredjedel af alle verdens kaktusarter er truede - <i>Michael Nielsen</i>	side 20
Meddelelser.....	side 22